

Časopis pro pěstování matematiky

Katedra matematiky Českého vysokého učení technického vítá ustavení Československé akademie věd

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 78 (1953), No. 1, 17--19

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117078>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1953

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

KATEDRA MATEMATIKY ČESKÉHO VYSOKÉHO UČENÍ
TECHNICKÉHO
VÍTÁ USTAVENÍ ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

F. VYČICHLO, Praha.

(Došlo dne 15. prosince 1952.)

Dne 17. listopadu 1952 byla slavnostně ustavena Československá akademie věd. Dlouho jsme na ni čekali a všichni jsme připravovali půdu, aby mohla vzniknout. Bylo k tomu třeba práce na všech úsecích národního života Čechů a Slováků a proto se nám jeví zřízení Akademie jako dovršení současného vývoje naší vědy, školství a kultury.

Léta 1945 až 1952 jsou dobou kvasu vývoje našeho školství a také obdobím, v němž jsme odstraňovali ve vědě mezery vzniklé okupací a hlavně předchozím kapitalistickým nazíráním na vědeckou práci a na úkoly vědeckého pracovníka.

Také České vysoké učení technické prodělalo svůj vývoj organizační a přichází právě nyní k práci na problémech pedagogických a methodických, tedy k úseku, kdy bude třeba organisované kolektivní spolupráce zúčastněných odborníků, aby dali vysoké škole náplň, která zaručí dobrou výchovu kvalitních inženýrů. Akademie věd bude tu mít úkol, aby podpořila tuto práci tím, že bude radit v otázkách vědeckých a že bude plánovanou práci na výstavbě našich vysokých škol technických usměrňovat po odborné stránce. Vždyť je třeba na př. přeorientovat celé pojetí a metody základních theoretických technických předmětů u nás a více požadovat u našich inženýrů hlubší theoretické znalosti a vědomosti, jako je tomu na vysokých školách sovětských. A proto vidíme ve zřízení Akademie velký mezník také ve vývoji našeho technického školství.

Matematika na vysokých školách technických je disciplinou pomocnou, poněvadž učí studenty matematické látce, kterou potřebují a používají praktické předměty theoretické i technologické. Zároveň můžeme říci, že je základním theoretickým předmětem technickým, poněvadž se v něm studenti učí matematické formulaci jednoduchých fyzikálních a technických zákonů při řešení různých úloh, učí se poznávat souvislosti mezi matematickou abstrakcí a technickou skutečností a správnému a opatrnému uvažování v oboru objektů,

kteřé vznikly z technických předmětů a kterých theoretické technické nauky užívají.

Tyto úkoly matematického vyučování na technikách přinášejí s sebou některé obtíže. Především je stále brzdou nedostatečná koordinace jednotlivých částí základní látky matematické s látkou fysiky a praktických předmětů (statiky, dynamiky, mechaniky, pružnosti). Je potřebí, aby látka matematiky byla logicky skloubena a aby matematika pomáhala druhému předmětu tím, že správně vyloží a procvičí včas potřebné oddíly. Dalším nedostatkem je, že methodické úkoly ve fysice a v praktických theoretických předmětech se řeší velmi málo. A tak učitel matematiky stojí stále sám před úkolem, jak určitou látku nejúčelněji a správně vyložit, aby vyhověl při tom nárokům praktických předmětů a v omezeném čase vše potřebné probral.

Řešení methodických úkolů je hlavní věc vysokých škol technických a je značně obtížné, poněvadž vyžaduje obsáhlých znalostí souvislostí různých matematických disciplin a technických předmětů theoretických a také učitelských zkušeností. Domníváme se, že připravené diskuse mladších a starších pracovníků oboru matematiky případně fysiky a theoretických technických předmětů, vzniklé na podkladě menších referátů, mohou zde přinést dobré výsledky.

Matematicko-fysikální sekce, případně technická sekce Akademie jistě svou plodnou a konstruktivní kritikou dnešního stavu matematického vyučování na vysokých školách technických, který úzce souvisí se stavem učitelských sil, s velikostí učebních úvazků, s počtem hodin, které jsou matematice dnes věnovány, a také svou vahou, pomůže řešit tyto naléhavé a nesnadné úkoly. Tato pomoc bude také znamenat, že při výchově příštích učitelů matematiky a fysiky na universitách a při výchově aspirantů bude přihlíženo k potřebám a zaměření vysokých škol technických a že budou dobré matematické síly rozmisťovány s ohledem na celostátní potřeby na jednotlivá učiliště tak, aby vysoké školy technické mohly dobře vychovávat inženýry schopné tvořivé práce. Výstavba socialismu u nás potřebuje takové inženýry a musíme si uvědomit, že velkou zodpovědnost za jejich dobrou výchovu nesou také matematici.

Od matematicko-fysikální sekce a od sekce technické Akademie očekávají matematici vysokých škol technických rovněž pomoc při tvoření plánu své práce vědecké a výzkumné. Domníváme se, že je potřebí, aby tato práce byla zapojena na celostátní plán matematický. Proto bude dobře, když kádry mladších pracovníků budou při svém dalším vzdělávání navštěvovat semináře a spolupracovat s pracovními skupinami na jednotlivých pracovištích sekcí Akademie, poněvadž tyto se budou plánem celostátní potřeby v oboru matematiky řídit a budou vedeny kvalitními silami vědeckými. Tak budou učitelské síly poměrně snadno dále se vzdělávat, tím jejich kvalita poroste a zároveň budou pomáhat při plnění plánu, ať je to plánovaná výchova určitého počtu pracovníků-specialistů v některém oboru matematiky, nebo řešení některých plánovaných

theoretických otázek vyžadujících kolektivní práce, jako jsou na př. referáty o pracích již publikovaných, zpracování dílčích úkolů, ověření navržených početních method.

Učitelé síly katedry matematiky vidí tedy ve zřízení Akademie posilu pro svou činnost pedagogickou, odbornou a vědeckou, příležitost pro vzrůst svých kádrů a věří v pomoc Akademie v jejich boji s prakticismem, který ještě v našich kruzích technických existuje. Všechnu plodnou činnost Akademie budou podporovat a usilovat o to, aby nejen každý její pracovník našel zde své vyslyšení, ale také, aby práce každého člena katedry vždy vedla k posílení prestiže vědy, a tím Akademie u celé naší veřejnosti.